

кових умов і освоїли виробництво конкурентоспроможної продукції, яка на давальницьких засадах виробляється переважно на іноземні замовлення, основними завданнями галузі є засвоєння та насичення високоякісними виробами перш за все вітчизняного ринку та ринку країн СНД.

Вищезазначені завдання ґрунтуються на об'єктивних передумовах, а саме:

- підвищення життєвого рівня населення та пов'язаного з цим підвищення якості споживання і попиту населення;
- створення сприятливих правових та організаційно-економічних умов для вітчизняних виробників;
- розвиток вітчизняної сировинної бази.

Перелічені передумови дають більшості підприємств галузі можливість значного нарощування обсягів виробництва, в тому числі поступового здійснення якісних змін у зовнішньоекономічних відносинах, перш за все перехід з давальницьких умов на роботу на придбаній вітчизняній та імпортованій сировині.

Економіка Миколаївського регіону, яка традиційно ґрунтується на галузях суднобудування та енергетичного машинобудування, обумовлює наявність потужної мережі науково-технічних та проектно-конструкторських установ з кваліфікованими кадрами.

З метою виконання державної науково-технічної політики, збереження та відновлення науково-технічного потенціалу області, вирішення регіональних науково-технічних проблем, сприяння розвитку наукових підприємств і колективів та поглиблення інноваційної спрямованості науково-технічних розробок забезпечується вирішення пріоритетних регіональних проблем.

Висновки. Найбільш пріоритетними проблемами області є: збереження науково-технічного потенціалу області, особливо в галузі суднобудування і енергетичного машинобудування; екологічно чиста енергетика та ресурсозберегаючі технології; нові речовини та матеріали. Напрями вирішення вищезазначених економічних проблем: Впровадження принципово нових технологій в суднобудівній галузі, які дозволяють створювати конкурентоспроможну продукцію підвищують експортний потенціал України, сприяють стабілізації та подальшому розвитку суднобудівної галузі. Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій. Розвиток нетрадиційної енергетики, модернізація, реконструкція та оновлення технологій, які сприяють зменшенню енерговитрат, впровадження механізмів економії енергії, впровадження безвідходних та екологічно-орієнтованих технологічних процесів, застосування відновлювальних джерел енергії. Створення нових матеріалів та речовин, виробництво яких пов'язане зі значним зниженням енерго-, матеріаломісткості, матеріалів та речовин з підвищеною надійністю, довговічністю та конкурентоспроможністю на світовому ринку, створення імпортозамінних нових матеріалів та речовин. Впровадження технологій, направлених на зменшення ресурсомісткості виробництва, перехід на наукоємні, інформаційні та біотехнологічні типи виробництв, впровадження технологій забезпечення економії первинних ресурсів, вирішення проблем утилізації відходів виробництва, впровадження технологій, спрямованих на розв'язання проблем екологічної безпеки.

Джерела та література

1. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації) Навчальний посібник. За редакцією Сіваченка І.Ю. Київ ЦУЛ 2003, 186с.
2. Дженстер П., Хасси Д. Анализ сильных и слабых сторон компании: определение стратегических возможностей: перевод с английского – М.: Издательский дом „Вильямс”, 2004. – 384с.
3. Головне управління статистики у Миколаївській області. Статистичний щорічник Миколаївської області за 2004 р. За редакцією П.Ф.Зацаринського.

Кондрашов С.Ю.

КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ (на материалах ОАО «Пневматика»)

Комплексная оценка финансового состояния предприятия предполагает проведение анализа динамики первооценочных показателей финансового состояния предприятия за определенный период времени (минимум за три года) и оценку вероятности банкротства предприятия. Проанализируем результаты расчетов основных групп показателей, характеризующих финансовое состояние ОАО «Пневматика» за 2003–2005 годы.

В процессе анализа была использована методика коллектива ученых Киевского Национального Экономического Университета им. Вадима Гетьмана Буряка Л.Д., Кулиша А.П., Нам Г.Г. и др. (9, с.104). В качестве первичных оценочных показателей они предлагают следующие:

- 1). Показатели имущественного состояния предприятия:
 - сумма хозяйственных средств предприятия;
 - удельный вес активной части основных средств;
 - коэффициент износа;
 - коэффициент пригодности;
 - коэффициент обновления;
 - коэффициент выбытия.
- 2). Показатели ликвидности и платежеспособности:
 - величина собственных оборотных средств;
 - коэффициент абсолютной ликвидности;

КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

- коэффициент быстрой ликвидности;
 - коэффициент текущей ликвидности;
 - коэффициент маневренности собственных оборотных средств;
 - часть оборотных средств в активах;
 - часть запасов в текущих активах;
 - часть собственных оборотных средств в покрытии запасов.
- 3). Показатели структуры капитала и финансовой устойчивости:
- коэффициент автономии;
 - коэффициент концентрации заемного капитала;
 - коэффициент финансовой зависимости;
 - коэффициент финансовой стабильности;
 - коэффициент задолженности;
 - коэффициент финансового левериджа;
 - коэффициент маневренности собственных средств.
- 4). Показатели деловой активности:
- коэффициент оборачиваемости активов;
 - коэффициент оборачиваемости дебиторской задолженности;
 - коэффициент оборачиваемости кредиторской задолженности;
 - коэффициент оборачиваемости материально-производственных запасов;
 - коэффициент оборачиваемости собственного капитала;
 - коэффициент оборачиваемости основных средств;
 - длительность операционного цикла;
 - длительность финансового цикла.
- 5). Показатели прибыльности и рентабельности предприятия:
- коэффициент рентабельности реализации 1;
 - коэффициент рентабельности реализации 2;
 - период окупаемости собственного капитала.
 - рентабельность активов;
 - рентабельность реализации;
 - рентабельность операционной деятельности;
 - рентабельность собственного капитала.
- 6). Показатели акционерного капитала:
- чистая прибыль, приходящаяся на 1 простую акцию;
 - дивиденды на 1 простую акцию;
 - рентабельность акции;
 - коэффициент котировки акции;
 - дивидендный доход.

Сведем рассчитанные показатели финансового состояния ОАО «Пневматика» за анализируемый период времени в таблице 1.

Таблица 1. Оценка финансового состояния ОАО «Пневматика» за 2003–2005 годы*

Показатели	2003 год	2004 год	2005 год	Норматив	Положительная тенденция	Фактическая тенденция
1. Показатели имущественного состояния						
1. Сумма хозяйственных средств предприятия, тыс. грн.	39875,5	40494,2	66414,6	–	Увеличение	Улучшение
2. Удельный вес активной части основных средств, доли единицы	0,74	0,74	0,56	–	Увеличение	Ухудшение
3. Коэффициент износа	0,85	0,84	0,73	–	Уменьшение	Улучшение
4. Коэффициент пригодности	0,15	0,16	0,27	–	Увеличение	Улучшение
5. Коэффициент обновления	0,002	0,009	0,004	–	Увеличение	Улучшение
6. Коэффициент выбытия	0,121	0,008	0,015	–	Должен быть меньше коэфф. обновления.	Ухудшение
2. Показатели ликвидности						
1. Коэффициент абсолютной ликвидности	0,441	1,540	0,817	0,2 – 0,25 (0,2–0,35 оптим.)	Увеличение	Улучшение
2. Коэффициент быстрой ликвидности (коэффициент лакмусовой бумажки)	1,718	3,621	2,541	(0,7–0,8) для Украины. Более 1 (1,0 – 1,5 оптим.)	Варьирование в пределах нормы	Ухудшение

3. Коэффициент общей ликвидности	20,568	23,255	19,124	1,0 – 2,0 Если более 2, то нарушается структура капитала	Варьирование в пределах нормы	Ухудшение
4. Часть запасов и затрат в сумме текущих обязательств	18,850	16,961	16,583	0,5 – 1,0	Варьирование в пределах нормы	Улучшение
3. Показатели платежеспособности						
1. Коэффициент маневренности собственных оборотных средств	0,023	0,069	0,045	0 – 1	Незначительное увеличение	Улучшение
2. Часть оборотных средств в активах	0,276	0,266	0,164	–	Увеличение	Ухудшение
3. Часть запасов в текущих активах	0,917	0,845	0,868	–	Снижение	Улучшение
4. Часть собственных оборотных средств в покpытии запасов	1,038	1,132	1,092	Более 0,5	Увеличение	Улучшение
4. Показатели структуры капитала и финансовой устойчивости						
1. Коэффициент автономии	0,984	0,977	0,982	Более 0,5 Критич. знач. 0,5	Увеличение	Ухудшение
2. Коэффициент концентрации заемного капитала	0,016	0,023	0,018	Менее 0,5	Варьирование в пределах нормы	Ухудшение
3. Коэффициент финансовой зависимости	1,016	1,023	1,018	–	Снижение	Ухудшение
4. Коэффициент финансовой стабильности	62,59	43,22	55,83	Более 1	Увеличение	Ухудшение
5. Коэффициент задолженности	0,016	0,023	0,018	Менее 1	Снижение	Ухудшение
6. Показатель финансового левериджа	0,002	0,011	0,009	Менее 0,5 Критич. значение =1	Уменьшение	Ухудшение
7. Коэффициент маневренности собственных средств	0,267	0,260	0,158	Более 0,3	Увеличение	Ухудшение
5. Показатели деловой активности						
1. Коэффициент оборачиваемости активов (коэффициент трансформации)	0,141	0,229	0,217	–	Увеличение	Улучшение
2. Коэффициент оборачиваемости дебиторской задолженности	10,118	11,249	12,028	–	Увеличение	Улучшение
3. Коэффициент оборачиваемости кредиторской задолженности	12,426	18,408	22,462	–	Увеличение	Улучшение
4. Коэффициент оборачиваемости мат. произв. запасов	0,592	0,778	1,004	–	Увеличение	Улучшение
5. Коэффициент оборачиваемости собственного капитала	0,128	0,209	0,197	–	Увеличение	Улучшение
6. Коэффициент оборачиваемости основных средств	0,036	0,061	0,066	–	Увеличение	Улучшение
7. Коэффициент оборачиваемости оборотных средств	0,469	0,757	0,955	–	Увеличение	Улучшение
8. Средний срок оборота дебиторской задолженности, дни	35,6	32,0	32,8	–	Снижение	Улучшение
9. Средний срок оборота кредиторской задолженности, дни	29,0	19,6	17,5	–	Снижение	Улучшение
6. Показатели рентабельности						
1. Коэффициент рентабельности активов	–0,040	0,008	0,002	Более 0	Увеличение	Улучшение
2. Коэффициент рентабельности реализации 1	–0,168	0,095	0,100	Более 0	Увеличение	Улучшение
3. Коэффициент рентабельности реализации 2	–0,314	0,040	0,012	Более 0	Увеличение	Улучшение
4. Коэффициент рентабельности основной деятельности	–0,144	0,104	0,111	Более 0	Увеличение	Улучшение
5. Коэффициент рентабельности собственного капитала	–0,040	0,008	0,002	Более 0	Увеличение	Улучшение
6. Общая рентабельность предприятия, %	–7,84	1,92	1,55	Более 0	Увеличение	Улучшение

Источник: Таблица рассчитана автором на основании Ф. 1, Ф. 2, Ф. 5 годовой финансовой отчетности ОАО «Пневматика» за 2003–2005 годы.

Анализ тенденций развития представленных в таблице 36 показателей финансового состояния пред-

приятия за 2003–2005 годы, сравнение их с положительными тенденциями развития одноименных показателей позволяет нам констатировать следующее.

Из 36 первичных оценочных показателей у 24 показателей финансового состояния ОАО «Пневматика» в 2005 году по сравнению с 2003 годом произошло улучшение значений и только у 12 показателей значения ухудшились. Причем из состава ухудшившихся показателей 5 показателей варьировали в пределах их нормативного значения (коэффициент автономии, коэффициент концентрации заемного капитала, коэффициент финансовой стабильности, коэффициент задолженности, показатель финансового левериджа).

Таким образом, только 7 первичных оценочных показателей финансового состояния имели ярко выраженную тенденцию ухудшения. Из этого можно заключить, что за анализируемый период времени (с 2003 по 2005 год) финансовое состояние ОАО «Пневматика» улучшилось.

Для проведения комплексной оценки финансового состояния ОАО «Пневматика» оценим вероятность его банкротства по состоянию на 2005 год, используя различные прогностические модели.

1. Модель Альтмана 1983 года (6,с. 620), (3,с. 94), (10,с.207), (1, с.128).

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,995 X_5$$

На начало 2005 года:

$$X_1 = \frac{10294,9 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2542$$

$$X_2 = \frac{-2778,7 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = -0,0686$$

$$X_3 = \frac{330,0 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,0081$$

$$X_4 = \frac{39578,4 \text{ тыс. грн.}}{627,1 \text{ тыс. грн.}} = 63,1133$$

$$X_5 = \frac{9196,4 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2271$$

$$Z \text{ начало года} = 0,717 \times 0,2542 + 0,847 \times (-0,0686) + 3,107 \times 0,0081 + 0,42 \times 63,1133 + 0,995 \times 0,2271 = 26,8829$$

На конец 2005 года:

$$X_1 = \frac{10299,5 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1551$$

$$X_2 = \frac{-2785,7 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = -0,0419$$

$$X_3 = \frac{124,5 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,0019$$

$$X_4 = \frac{65246,0 \text{ тыс. грн.}}{1168,6 \text{ тыс. грн.}} = 55,8326$$

$$X_5 = \frac{11586,8 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1745$$

$$Z \text{ конец года} = 0,717 \times 0,1551 + 0,847 \times (-0,0419) + 3,107 \times 0,0019 + 0,42 \times 55,8326 + 0,995 \times 0,1745 = 23,7049 \text{ тыс. грн.}$$

Так как значение Z – счета за анализируемый период времени больше 1,23, то вероятность банкротства предприятия мала.

2. Модель Лиса (6,с.621).

$$Z = 0,063 X_1 + 0,092 X_2 + 0,057 X_3 + 0,001 X_4$$

$$X_1 = \frac{10758,0 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2657$$

$$X_2 = \frac{779,0 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,0192$$

$$X_3 = \frac{-2778,7 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = -0,686$$

$$X_4 = \frac{39578,4 \text{ тыс. грн.}}{627,1 \text{ тыс. грн.}} = 63,1133$$

Z начало года = $0,063 \times 0,2657 + 0,092 \times 0,0192 + 0,057 \times (-)0,0686 + 0,001 \times 63,1133 = 0,0777$

На конец года:

$$X_1 = \frac{10868,1 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1636$$

$$X_2 = \frac{1031,3 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,0155$$

$$X_3 = \frac{-2785,7 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = -0,0419$$

$$X_4 = \frac{65246,0 \text{ тыс. грн.}}{1168,6 \text{ тыс. грн.}} = 55,8326$$

Z конец года = $0,063 \times 0,1636 + 0,092 \times 0,0155 + 0,057 \times (-) 0,0419 + 0,001 \times 55,8326 = 0,0651$

Так как значение Z – счета за анализируемый период времени больше 0,037, то вероятность банкротства предприятия мала.

3. Модель Таффлера (7,с.621), (4,361).

$$Z = 0,53 \times X_1 + 0,13 \times X_2 + 0,18 \times X_3 + 0,18 \times X_4$$

На начало года:

$$X_1 = \frac{779,0 \text{ тыс. грн.}}{463,1 \text{ тыс. грн.}} = 1,6821$$

$$X_2 = \frac{10758,0 \text{ тыс. грн.}}{915,8} = 11,7471$$

$$X_3 = \frac{463,1 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,0114$$

$$X_4 = \frac{9196,4 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2271$$

Z начало года = $0,53 \times 1,6821 + 0,13 \times 11,7471 + 0,18 \times 0,0114 + 0,16 \times 0,2271 = 2,457$

На конец года:

$$X_1 = \frac{1031,3 \text{ тыс. грн.}}{568,6 \text{ тыс. грн.}} = 1,8138$$

$$X_2 = \frac{10868,1 \text{ тыс. грн.}}{1168,6 \text{ тыс. грн.}} = 9,3001$$

$$X_3 = \frac{568,6 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,0086$$

$$X_4 = \frac{11586,8 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1745$$

Z конец года = $0,53 \times 1,8138 + 0,13 \times 9,3001 + 0,18 \times 0,0086 + 0,16 \times 0,1745 = 2,1997$

Так как значение Z –счета больше 0,3, то вероятность банкротства анализируемого предприятия мала.

4. Модель Спрингейта (4,с.360).

$$Z = 1,03 \times X1 + 3,07 \times X2 + 0,66 \times X3 + 0,4 \times X4$$

На начало года:

$$X1 = \frac{10294,9 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2542$$

$$X2 = \frac{779,9 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,0192$$

$$X3 = \frac{779,0 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 1,6821$$

$$X4 = \frac{10299,5 \text{ тыс. грн.}}{40494,2 \text{ тыс. грн.}} = 0,2271$$

$$Z \text{ начало года} = 1,03 \times 0,2542 + 3,07 \times 0,0192 + 0,66 \times 1,6821 + 0,4 \times 0,2271 = 1,5217$$

На конец года:

$$X1 = \frac{10299,5 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1551$$

$$X2 = \frac{1031,3 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,0155$$

$$X3 = \frac{1031,3 \text{ тыс. грн.}}{568,6 \text{ тыс. грн.}} = 1,8138$$

$$X4 = \frac{11586,8 \text{ тыс. грн.}}{66414,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,1745$$

$$Z \text{ конец года} = 1,03 \times 0,1551 + 3,07 \times 0,0155 + 0,66 \times 1,8138 + 0,4 \times 0,1745 = 1,4743$$

Таким образом, значение Z – счета в течение всего 2005 года превышает 0,862. Это означает, что банкротство предприятия маловероятно.

5. Коэффициент Бивера (3,с.93), (4,с.361).

На начало года:

$$KB = \frac{330,0 \text{ тыс. грн.} + 284,5 \text{ тыс. грн.}}{452,7 \text{ тыс. грн.} + 463,1 \text{ тыс. грн.}} = \frac{614,5 \text{ тыс. грн.}}{915,8 \text{ тыс. грн.}} = 0,671$$

На конец года:

$$KB = \frac{124,5 \text{ тыс. грн.} + 449,6 \text{ тыс. грн.}}{600,0 \text{ тыс. грн.} + 568,6 \text{ тыс. грн.}} = \frac{574,1 \text{ тыс. грн.}}{1168,6 \text{ тыс. грн.}} = 0,491$$

Так как фактическое значение коэффициента Бивера превышает в течение анализируемого периода времени (2005 год) его рекомендуемое значение (0,17 – 0,4), то структура баланса ОАО «Пневматика» является удовлетворительной.

Проведенные расчеты динамики показателей финансового состояния ОАО «Пневматика» за 2003–2005 годы и оценка вероятности банкротства предприятия за 2005 год позволяют сделать вывод об устойчивости и наличии тенденции улучшения финансового состояния предприятия за анализируемый период времени.

Источники и литература

1. Зубкова В.И. Экономический анализ: Учебное пособие. – Симферополь.: КНЭУ, 2005. – 133 с.
2. Ковалёв В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчётности. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 518 с.
3. Кононенко О. Анализ финансовой отчётности. – Харьков.: «Фактор», 2002. – 143 с.
4. Павловська О.В., Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 396 с.
5. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств. Підручник. – 6-е изд., перераб. и доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.

6. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ООО «Новое знание», 2004. – 328с.
7. Савицкая Г.В. Экономический анализ. Учебник. – М.: ООО «Новое знание», 2004.– 640 с.
8. Філімоненков А.С. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.– К.:Кондор,2005.– 397с.
9. Фінанси підприємств. Навчально-методичний посібник. – Л.Д. Буряк, А.П. Куліш, Г.Г. Нам та ін. – К.: КНЭУ, 2003.–165 с.
10. Фролова Т.А. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник. – К.: Издательство Европейського Університета, 2005. – 252 с.

Лагодієнко В.В.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Постановка проблеми. В умовах становлення ринкових відносин виникає необхідність формування вільного ринку науково-технічної продукції зі всіма його структурами і відповідним господарським механізмом, значним підвищенням сприйняття виробництва до науково-технічних досягнень, стимулювання творчої ініціативи, підприємництва і в кінцевому підсумку формування ринку науково-технічної продукції.

Стан вивчення проблеми. Зазначені аспекти управління регіональним розвитком агропромислового виробництва знаходяться постійно в полі зору науковців та досліджувались в роботах Андрійчука В.Г., Біттера О.А., Бугуцького О.А., Гайдуцького П.І., Дем'яненка М.Я., Долішнього М.І., Лузана Ю.Я., Макаренка П.М., Мельника Л.Ю., Рижука С.М., Саблука П.Т., Шпичака О.М., Юрчишина В.В. та багатьох інших. Разом з тим, не всі аспекти цієї багатопланової проблеми всебічно досліджені. На деяких з них, а саме на науково-технічному забезпеченні ми й акцентуємо увагу.

Завдання і методика досліджень. Мета досліджень полягає у визначенні особливостей впливу науково-технічного забезпечення агропромислового виробництва на управління його розвитком. Теоретичною та методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання і системний підхід до вивчення економічних процесів; монографічний; законодавчі, нормативно-правові акти.

Результати досліджень. Адміністративні принципи впровадження науки у виробництво не сприяють розвитку зацікавленості суб'єктів підприємницьких структур в її послугах. Пропозиція завершених (готових) наукових розробок дуже часто випереджує попит на них споживачів, що пов'язано з несприйняттям цього товару, відсутністю стимуляційних заходів та необхідних ринкових структур. Нові вимоги до розвитку та функціонування галузей регіонального агропромислового виробництва передбачають вдосконалення гнучкості виробництва із врахуванням попиту (зміни кон'юнктури ринку), відповідно й адаптації до нових умов, значного посилення сприйняття досягнень науково-технічного прогресу. У цих умовах наукові розробки, прогресивні технології, передовий досвід самих виробників та маркетингових посередників стає товаром, який може бути реалізований за наявності попиту, регулювати який можливо в умовах ринкових відносин.

Регіональна аграрна науково-технічна політика – це система економічних, фінансових, торговельних та правових відносин між виробниками даної продукції та її споживачами, яка покликана на принципах конкурентоспроможності забезпечити збалансований попит і пропозицію шляхом створення й розвитку посередницької сфери впровадження та встановлення науково обґрунтованої системи ціноутворення на наукову продукцію та послуги щодо її впровадження, системи оподаткування, фінансування та кредитування підприємств наукової сфери, а також пов'язаних з нею ринкових структур.

Ринок науково-технічної продукції має свою організаційну структуру і свій власний економічний механізм функціонування, поєднання яких забезпечує взаємний інтерес як виробників, так і споживачів наукової продукції в агропромисловому виробництві. Основними умовами, необхідними для формування ринку науково-технічної продукції, є наявність достатньої кількості конкуруючих виробників даної продукції; повна свобода діяльності наукових установ з максимальним врахуванням потреб виробництва, маркетингової діяльності, агросервісного обслуговування: взаємний інтерес у виробника та споживача наукової продукції: організація тимчасових та основних спеціальних ринкових структур (бірж, аукціонів, виставок тощо); належний рівень матеріально-технічного забезпечення наукових та впроваджувальних формувань: організація рекламної та пропагандистської діяльності пачкових досягнень та конкретної наукової продукції; наявність дієвого економічного механізму функціонування ринку науково-технічної продукції (ціноутворення, оподаткування, фінансування).

Слід мати на увазі й те, що постійно змінюється структура споживачів наукової продукції. Якщо раніше науково-технічна продукція користувалась попитом в основному у спеціалістів органів управління (обласні, районні ланки управління АПК), які й давали рекомендації керівникам підприємств, то в даний час така продукція має попит – безпосередньо у керівників новостворених агроформувань, фермерів, орендарів, садово-городніх товариств, особистих підсобних господарств, а керівники та спеціалісти різних ланок управління через створені інформаційно-консультаційні (дорадчі) служби є посередниками у впровадженні НТП. Це значною мірою змінює вимоги до якості наукової продукції, яка повинна бути простою і дохідливою і гарантувати отримання позитивного економічного ефекту. Проте слід мати на увазі так звану «проміжну» наукову продукцію, яка не використовується безпосередньо у впровадженні, але може бути необхідна при тих чи інших впровадженні вальних наукових розробках. Мова йде про серйозні фундаментальні